

Protocol

Van **PO** naar **VO**

St. Jozefschool - Schipluiden
versie: juni 2023

Inhoudsopgave

Voorwoord

Pagina 3

Het voortgezet onderwijs

Pagina 4

Informatie over het voortgezet onderwijs

Pagina 4

De advisering

Pagina 4 en 5

Soorten adviezen

Pagina 6

De route van PO naar VO in schema

Pagina 7 t/m 9

Betrokken personen

Pagina 10 en 11

De doorstroomtoets

Pagina 11

Leerlingen volgen op het VO

Pagina 11

Bijlage 1: Overzicht scholen voortgezet onderwijs nabij de St. Jozefschool

Pagina 12 en 13

Bijlage 2: Overzicht van de richtlijnen rondom houding van de leerling per uitstroomniveau

Pagina 14 t/m 17

Voorwoord

Dit is ons protocol PO - VO. In dit protocol staat alle informatie beschreven, die voor de overgang van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs van belang is. Het is bedoeld om ouder(s) en/of verzorger(s) meer inzicht te geven in de overwegingen die horen bij het basisschooladvies. Wij gebruiken het protocol om de leerlingen goed te volgen, zodat we uiteindelijk het juiste advies kunnen geven.

Door het protocol in te zetten willen we ouders en kinderen tijdig betrekken bij het adviesproces en hierdoor openheid creëren. Ons doel is ieder kind op het juiste niveau laten instromen op het voortgezet onderwijs.

Juni 2023

Het voortgezet onderwijs

In de directe omgeving van de St. Jozefschool (Delft, Maasland, Westland, rand van Den Haag) zijn diverse scholen voor voortgezet onderwijs aanwezig. Zie bijlage 1 voor een overzicht.

Informatie over de scholen voor voortgezet onderwijs (VO)

In september hebben we een informatieavond voor de ouders van groep 8. Op deze avond wordt er algemene informatie gegeven.

Elke school voor voortgezet onderwijs heeft een website. De scholen organiseren in de maanden november, december, januari, februari en maart diverse informatieavonden, open dagen en meeloopdagen. Hier gaan leerlingen met hun ouders naartoe. Voor meer informatie over de open dagen worden de ouders van de leerlingen uit groep 7 en 8 naar de website verwezen. In de gang van groep 7 en 8 komt promotiemateriaal te hangen. Daarnaast worden er folders en een VO-gids uitgedeeld.

De advisering

Op basis van een zorgvuldige procedure wordt het schooladvies vastgesteld. Deze procedure begint al in groep 4. Aan het einde van groep 4 wordt er een onderzoek naar het leerpotentieel afgenomen bij de leerlingen door middel van de Niet Schoolse Cognitieve Capaciteiten Test. (NSCCT). Met behulp van de resultaten van dit onderzoek wordt er voorzichtig een uitstroomniveau gekoppeld aan de leerlingen.

In groep 6 wordt dit herhaald. We houden ouders op de hoogte van de uitslagen van de toets.

Eind groep 6 delen we een voorlopige uitstroomrichting met de ouders en de leerling. Dit is een voorzichtige indicatie en geeft de verwachting van de uitstroomrichting naar voortgezet onderwijs aan. Het is en blijft wel een indicatie die keer op keer bevestigd dient te worden. Het advies kan gaandeweg iets naar boven of naar beneden worden bijgesteld, afhankelijk van de doorgemaakte groei.

In groep 8 volgt in september een voorlopig advies.

Vanaf het schooljaar 2023/2024 is er een landelijke doorstroomtoets in februari. Alle leerlingen in Nederland maken deze toets op hetzelfde moment. De toets moet ervoor zorgen dat het duidelijk wordt dat de leerling zich blijft ontwikkelen.

Er komt in maart een week waarin leerlingen zich aanmelden voor de middelbare school. Alle leerlingen maken dan evenveel kans op een plek op de school van hun voorkeur die ook past bij het schooladvies.

Op de St. Jozefschool worden diverse gegevens gebruikt bij de onderbouwing van het schooladvies.

Het gaat daarbij om de volgende opbrengsten:

- De resultaten vanuit het CITO Leerling Volg Systeem
- De resultaten van de methodetoetsen
- De resultaten van de NSCCT die wordt afgenomen in groep 4 en 6
- De resultaten van de Doorstroomtoets
- Gegevens van een intelligentieonderzoek bij kinderen met specifieke onderwijsbehoeften

- Het sociaal emotioneel functioneren
- Eventuele diagnoses
- De werkhouding, taakgerichtheid en zelfstandigheid (eigen verantwoording/eigenaarschap)
- De motivatie (betrokkenheid) en het doorzettingsvermogen
- De studie- en huiswerkhouding
- Samenwerking met klasgenoten en leerkrachten
- De ondersteuning vanuit de thuissituatie

Zie bijlage 2 voor een overzicht van de richtlijnen rondom houding van de leerling per uitstroomniveau.

De volgende landelijke regels zijn vastgesteld rondom de advisering van primair onderwijs naar VO:

- Het schooladvies is bindend voor de toelating tot het VO.
Dit houdt in dat de school voor VO het advies van de basisschool moet accepteren en geen extra test mag afnemen. De school voor voortgezet onderwijs mag een kind wel hoger plaatsen dan het schooladvies. Lager plaatsen is alleen toegestaan, als dit op verzoek van ouders is.
- Het schooladvies moet uiterlijk 24 maart vastgesteld zijn.
De basisschool moet voor 24 maart het advies schriftelijk kenbaar hebben gemaakt aan ouders en het kind. Voor 24 maart moeten de adviezen ook in Bron (Basisregistratie Onderwijs) geregistreerd staan. De basisschool communiceert via OT (Onderwijs Transparant) met het VO. Er is ook een mondelinge overdracht.
- De doorstroomtoets geldt voor alle kinderen als tweede gegeven.
Krijgt de leerling een hoger toets advies dan het voorlopig schooladvies? Dan geeft de school een hoger definitief schooladvies. Alleen als het in het belang van de leerling is, kan de school besluiten het advies niet te verhogen. De school moet motiveren.

Gegevens die betrekking hebben op de advisering van het kind worden door de leerkracht vastgelegd in het leerlingvolgsysteem van de school (Parnassys).

Daarnaast wordt er begin groep 8 voor iedere leerling een dossier aangemaakt in Onderwijs Transparant. Onderwijs Transparant is een digitaal platform dat speciaal ontwikkeld is voor gemeenten, samenwerkingsverbanden (SWV's), besturen en hun scholen. Onderwijs Transparant zorgt voor een naadloze overstap in de hele onderwijsketen van primair onderwijs (PO) naar voortgezet onderwijs (VO).

In Onderwijs Transparant maakt de leerkracht van groep 8 voor ieder kind een onderwijskundig rapport (OKR). Deze worden gedeeld met de ouders tijdens de adviesgesprekken. De ouders kunnen op deze manier inzien wat er met het voortgezet onderwijs wordt gedeeld over hun kind.

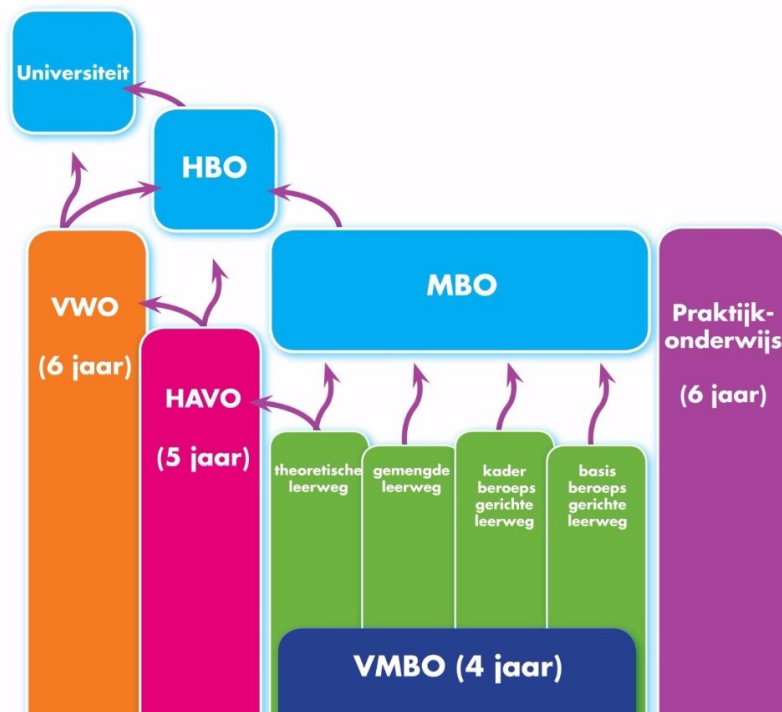
Soorten adviezen

Wij geven een eenduidig advies. Soms past een eenduidig advies niet bij een kind. Dan hebben we de mogelijkheid om een dubbel advies te geven, bijvoorbeeld TL/HAVO of HAVO/VWO.

Als aanvulling op het advies kan er LWOO (Leerweg Ondersteunend Onderwijs) worden geadviseerd. Dat wil zeggen dat de kinderen met dit advies in kleinere klassen worden geplaatst en extra hulp en begeleiding krijgen op het VO. Voordat wij een advies met LWOO kunnen geven, moet een kind voldoen aan een aantal criteria:

- Er moet een leerachterstand zijn van meer dan 2 jaar op 2 verschillende vakken.
- Er wordt gekeken naar het IQ van het kind.
- Er wordt gekeken of er belemmeringen zijn in de sociale – emotionele ontwikkeling.

Het VO bestaat uit de volgende leerroutes:

Voor meer informatie over de overgang van de basisschool naar het voortgezet:

www.vanponaarvo.nl

De route van PO naar VO in schema

Groep 4			
periode	inhoud	verantwoordelijk	betrokken
mei / juni	afname NSCCT leerpotentieel bekijken	leerkracht groep 4 IB	IB leerkracht groep 4 en 5
juni	NSCCT bespreken met ouders bij opvallende uitslag	leerkracht groep 4 IB	leerkracht IB ouders

Groep 6			
periode	inhoud	verantwoordelijk	betrokken
mei / juni	afname NSCCT leerpotentieel bekijken en voorlopige uitstroomrichting opstellen	leerkrachten groep 6 IB	IB leerkracht groep 6 en 7
juni	NSCCT en voorlopige uitstroomrichting bespreken met ouders en leerling	leerkrachten groep 6 IB	leerkracht groep 6 IB ouders leerling

Groep 7			
periode	inhoud	verantwoordelijk	betrokken
september	tijdens startgesprekken uitstroomrichting meenemen	leerkracht groep 7	leerkracht groep 7 ouders leerling
oudergesprekken in november en maart	tijdens gesprekken uitstroomrichting meenemen	leerkracht groep 7	leerkracht groep 7 ouders leerling

Groep 8			
periode	inhoud	verantwoordelijk	betrokken
september	informatieavond VO voor ouders	leerkracht groep 8	leerkracht groep 8
oktober	controleren van de persoonsgegevens van de kinderen van OT voor het onderwijskundig rapport en dossiers aanmaken	IB leerkracht groep 8	leerkracht groep 8 IB
oktober	inventariseren of kinderen in aanmerking komen voor LWOO	IB leerkracht groep 8	IB leerkracht groep 8
oktober/november	afnemen cito B8	leerkracht groep 8	leerkracht groep 8 IB
oktober/november	aanmelden voor de doorstroomtoets	IB	leerkracht groep 8 IB
november, december en januari	onderwijskundige rapporten opstellen, dossier klaarmaken in OT	leerkracht groep 8 IB	leerkracht groep 8 IB
januari	voorlopig advies groep 8 delen met ouders	leerkracht groep 8	leerkracht groep 8 IB ouders leerlingen
januari	onderwijskundig rapport delen met ouders	leerkracht groep 8	leerkracht groep 8 IB
eerst twee weken februari	Afnemen doorstroomtoets	leerkracht groep 8	leerkracht groep 8 IB
begin maart	def adviezen maken en delen met ouders	leerkracht groep 8 IB	leerkracht groep 8 leerkracht groep 7 IB
begin maart	onderwijskundig rapport definitief	leerkracht groep 8 IB	leerkracht groep 8 IB

	maken en unieke code aanmaken		
25 t/m 31 maart	ouders schrijven hun kind in op de school naar keuze	ouders	ouders
juni	warme overdracht met het VO	leerkrachten groep 8 IB (zorg casussen)	leerkracht groep 8 IB

Betrokken personen

Bij de advisering in groep 8 zijn de directeur, de interne begeleider en de leerkrachten van de groepen 7 en 8 betrokken. Tijdens een bijeenkomst worden de kinderen besproken en worden de verschillende meningen en ervaringen uitgewisseld. De betrokken personen bepalen uiteindelijk gezamenlijk de schooladviezen. De communicatie verloopt altijd via de leerkracht van groep 8.

Buiten het bepalen van de schooladviezen zijn er ook nog andere verantwoordelijkheden betreffende de advisering. De taakverdeling binnen deze procedure is op de St. Jozefschool als volgt:

Directeur	De directeur is eindverantwoordelijk en houdt toezicht op het proces.
Intern begeleider	De intern begeleider vervult een coördinerende rol. Zij heeft als taak de procedure te bewaken. Zij ondersteunt daarbij de leerkrachten en controleert de zorgaspecten van kinderen met specifieke onderwijsbehoeften.
Leerkrachten groep 8	De leerkrachten van groep 8 vervullen een coördinerende rol betreffende de advisering. Zij verwerken de beschikbare informatie in het leerlingvolgsysteem, in de onderwijskundige rapporten, communiceren de adviezen met ouders en de leerlingen en dragen de informatie via een warme overdracht over aan het voortgezet onderwijs. Zij zijn daarmee uitvoerders en bewakers.
Leerkrachten groep 7	De leerkrachten van groep 7 zijn verantwoordelijk voor de voorbereidende activiteiten. De leerkrachten van groep 7 bespreken de voorlopige uitstroomrichting tijdens de oudergesprekken. Daarnaast denken zij mee over de adviezen voor de leerlingen in groep 8.
Leerkrachten groep 6	De leerkrachten van groep 6 zijn verantwoordelijk voor de voorbereidende activiteiten en de afname van de NSCCT. Daarnaast maken zij in overleg met de intern begeleider de voorlopige uitstroomrichting en bespreken dit de ouders.
Leerkrachten groepen 4	De leerkrachten van groep 4 zijn verantwoordelijk voor de voorbereidende activiteiten en de afname van de NSCCT. Daarnaast maken zij in overleg met de intern begeleider de voorlopige uitstroomrichting en bespreken dit de ouders.

Ouders kunnen hun verwachtingen uitspreken en hier onderbouwde argumenten voor geven. Daarnaast spelen zij een belangrijke rol in het goed afstemmen van de verwachtingen van henzelf en hun kind. De school betreft ook het kind bij de keuze van het schooladvies.

De ouders spelen ook een rol in het stimuleren en motiveren van hun kind tot optimale prestaties.

In de feitelijke vaststelling van het advies spelen de ouders geen rol. Het behoort tot de verantwoordelijkheid en de professionaliteit van de basisschool om een advies te formuleren dat recht doet aan de kwaliteiten van het kind en de bereikte resultaten. Ouders kunnen hier echter wel altijd met de school over in gesprek gaan.

De Doorstroomtoets

Leerlingen uit groep 8 van de basisschool maken vanaf schooljaar 2023-2024 al in februari een doorstroomtoets. Ze moeten zich dan eind maart aanmelden voor de middelbare school. Hierdoor maken alle leerlingen evenveel kans op een plek op de school van hun voorkeur. En op het voor hen best passende niveau. De Wet doorstroomtoetsen po is in februari 2022 aangenomen door de Eerste Kamer. Vanaf schooljaar 2023-2024 verandert de eindtoets naar de doorstroomtoets.

Doordat er 1 aanmeldweek komt, veranderen de stappen van het schooladvies en de toets:

- Scholen melden zich tussen 1 oktober en 15 november aan voor een doorstroomtoets.
- Leerlingen ontvangen in september hun voorlopig schooladvies.
- Leerlingen maken in de eerste 2 weken van februari de doorstroomtoets.
- Uiterlijk 15 maart ontvangen de scholen de uitslag van de doorstroomtoets.
- Leerlingen en ouders ontvangen uiterlijk 24 maart van hun school het definitieve schooladvies.
- Tussen 25 maart en 31 maart melden alle leerlingen zich tegelijk, met hun definitieve advies, aan op de middelbare school. Leerlingen die de overstap maken naar het voortgezet speciaal onderwijs (vso) kunnen zich al eerder met een voorlopig schooladvies aanmelden bij het vso.

Leerlingen volgen op het VO

VO-scholen kunnen er ook aan bijdragen dat wij een zo goed mogelijk schooladvies geven, dat leidt tot een passende plaatsing in het VO. In dit kader is vooral een goede terugkoppeling van belang. Wij ontvangen in het eerste en derde leerjaar van het VO een overzicht van hoe onze voormalige leerlingen het doen in het VO en of een gegeven advies passend was.

Bijlage 1: Overzicht scholen voortgezet onderwijs nabij de St. Jozefschool

Christelijk Lyceum Delft www.chrlyceumdelft.nl/	Locatie Molenhuispad (HAVO/VWO) Molenhuispad 1, 2614 GE Delft 015 268 43 30
	Locatie Hof van Delft (MAVO/HAVO) Obrechtstraat 48 2625 XN Delft 015 2684370
	sc Delfland (VMBO GL/KL/BL) Van Bleyswijkstraat 72 2613 RT Delft 015 2000014
Stanislas College https://www.stanislascollege.nl/het-stanislas-college/contact/	<ul style="list-style-type: none"> • Stanislascollege Westplantsoen • havo, vwo atheneum, gymnasium en gymnasium-plus
	<ul style="list-style-type: none"> • Stanislascollege Pijnacker • mavo, havo, vwo, vwo-plus
	<ul style="list-style-type: none"> • Stanislascollege Reinier de Graafpad • mavo, havo
	<ul style="list-style-type: none"> • Stanislascollege Rijswijk • vmbo bb, vmbo kb, mavo
	<ul style="list-style-type: none"> • Stanislascollege Krakeelpolderweg • vmbo bb, vmbo kb, vmbo gl/tl
	<ul style="list-style-type: none"> • Stanislascollege Praktijkonderwijs • pro
Grotius College www.grotiuscollege.nl	Grotius College (mavo, havo, vwo, tweetalig vwo en kopklas) Juniusstraat 8 in Delft www.grotiuscollege.nl
	Praktijkonderwijs Grotius (praktijkonderwijs) Vulcanusweg 258 in Delft www.progrotius.nl
	ISK Grotius (internationale schakelklassen) Maria Duystlaan 4 in Delft www.iskgrotius.nl

<p>Laurentius, de praktijkschool https://www.depraktijkschool.nl</p>	<p>Kappeyne van de Coppellostraat 28 2613 XP Delft 015 2146523</p>
<p>Lentiz VMBO</p>	<p>Lentiz VMBO Maasland (BL-KL-GL-TL en LWOO) Commandeurskade 22 3155 AD Maasland 010 5910499</p>
	<p>Flora Lentiz (BL-KL-GL-TL en LWOO) Burgemeester Elsenweg 8, 2671 DC Naaldwijk 0174 671170</p>
	<p>Lentiz Dalton Mavo (TL) Professor Holwerdalaan 60-62, 2672 LD Naaldwijk 0174 624710</p>
	<p>Lentiz Dalton Groene Lyceum (TL-HAVO) Professor Holwerdalaan 60-62, 2672 LD Naaldwijk 0174 624710</p>

Bijlage 2: Overzicht van de richtlijnen rondom houding van de leerling per uitstroomniveau

VWO

LVS/CITO

- De leerling heeft in groep 6 t/m 8 op de toetsen die deel uitmaken van het leerlingvolgsysteem over het geheel genomen resultaten behaald op I/A-niveau.

Werkhouding

- De leerling werkt adequaat, kan zijn of haar huiswerk plannen;
- De leerling oefent zelfstandig, met het oog op goede resultaten;
- De leerling levert meestal op tijd zijn of haar werk in;
- De leerling kan klassikale instructie volgen;
- De leerling benut de les om te werken en tot begrip te komen;
- De leerling kan minder voor gestructureerde opdrachten aan;
- De leerling vormt zich onafhankelijk van de leerkracht een beeld van de leerstof;
- De leerling kan zich goed concentreren en heeft een lange spanningsboog;
- De leerling kan zelf structuur aanbrengen in het leerstofaanbod van de leerkracht;
- De leerling vindt op eigen kracht de essentie uit een informatie;
- De leerling is in staat veel informatie in korte tijd te verwerken vanuit eigen overzicht.

Motivatie

- De leerling is intrinsiek gemotiveerd, wil veel weten;
- De leerling heeft plezier in het leren.

Sociaal emotioneel

- De leerling is sociaal vaardig of weet om te gaan met zijn beperking;
- De leerling kan omgaan met wisselende situaties en invalkrachten;
- De leerling is coöperatief;
- De leerling kan omgaan met feedback;
- De leerling vraagt om hulp.

Gedragscomponent

- De leerling heeft geen extra ondersteuning of begeleiding nodig.

HAVO

LVS/CITO

- De leerling heeft in groep 6 t/m 8 op de toetsen die deel uitmaken van het leerlingvolgsysteem over het geheel genomen resultaten behaald op II/A en B-niveau.

Werkhouding

- De leerling werkt leerkrachtgericht aan huiswerk;
- De leerling kan zelfstandig oefenen met het oog op goede resultaten;
- De leerling heeft regelmatig een herinnering nodig m.b.t. wat er wanneer ingeleverd moet worden;
- De leerling kan klassikale instructie volgen;
- De leerling benut de les om te werken en om tot begrip te komen;

- De leerling kan zelfstandig aan opdrachten werken;
- De leerling kan zich met enige aansporing concentreren;
- Als het abstractievermogen zwak is, kan de leerling succesvol zijn dankzij een flink doorzettingsvermogen;
- De leerling heeft begeleiding nodig bij het vormen van abstracte voorstellingen uit concrete zaken;
- De leerling is afhankelijk van de structuur en het leerstofaanbod van de leraar;
- De leerling kan de lesstof toepassen op andere situaties.

Motivatie

- De leerling is geïnteresseerd, als er een koppeling is tussen leerstof en de werkelijkheid;
- Sociale interactie (ook met de leerkracht) is belangrijk voor het leerplezier.

Sociaal emotioneel

- De leerling is sociaal vaardig of weet om te gaan met zijn beperking;
- De leerling kan omgaan met wisselende situaties en invalkrachten;
- De leerling is coöperatief;
- De leerling heeft tijd nodig om feedback te verwerken;
- De leerling heeft aansporing nodig om om hulp te vragen.

Gedragscomponent

- De leerling heeft nu en dan ondersteuning en begeleiding nodig.

VMBO-GL/TL

LVS/CITO

- De leerling heeft in groep 6 t/m 8 op de toetsen die deel uitmaken van het leerlingvolgsysteem over het geheel genomen resultaten behaald op III/C-niveau en heeft daarnaast ook B-scores.

Werkhouding

- De leerling werkt leerkrachtgericht aan huiswerk;
- De leerling kan, als hij daartoe door de leerkracht wordt uitgenodigd, zelfstandig oefenen;
- De leerling moet regelmatig herinnerd worden aan wat wanneer ingeleverd wordt;
- De leerling kan concrete klassikale instructie volgen;
- De leerling moet in de les worden aangespoord om de zelfwerkijd te benutten;
- De leerling werkt goed aan kortdurende, concrete opdrachten;
- De leerling kan zich concentreren op een taak zolang die duidelijk en concreet is;
- De leerling is afhankelijk van de uitleg van de leerkracht om tot overzicht van de leerstof te komen;
- De leerling kan de leerstof herhalen, maar niet toepassen op andere situaties.

Motivatie

- De leerling heeft interesse in praktische zaken;
- De interesse van de leerling kan gestimuleerd worden door de leerstof te koppelen aan de werkelijkheid.

Sociaal emotioneel

- De leerling is sociaal vaardig;
- De leerling is coöperatief;
- De leerling heeft tijd nodig om feedback te verwerken;
- De leerling heeft hulp nodig bij conflictsituaties;
- De leerling moet leren om hulp te vragen;
- De leerling heeft hulp nodig om te leren omgaan met beperkingen.

Gedragscomponent

- De leerling heeft ondersteuning en begeleiding nodig.

VMBO-KL**LVS/CITO**

- De leerling heeft in groep 6 t/m 8 op de toetsen die deel uitmaken van het leerlingvolgsysteem over het geheel genomen resultaten behaald op IV-niveau/hoog D- en lager C niveau.

Werkhouding

- De leerling werkt leerkrachtgericht aan huiswerk;
- De leerling kan, als hij daartoe door de leerkracht wordt uitgenodigd, zelfstandig oefenen;
- De leerling moet herinnerd worden aan wat er wanneer ingeleverd moet worden;
- De leerling kan concrete klassikale instructie volgen;
- De leerling moet in de les worden aangespoord om de zelfwerktijd te benutten;
- De leerling werkt goed aan kortdurende, concrete opdrachten;
- De leerling kan zich concentreren op een taak zolang die duidelijk en concreet is;
- De leerling is afhankelijk van de uitleg van de leerkracht om tot overzicht van de leerstof te komen;
- De leerling heeft een korte spanningsboog (maximaal 10 min); de leerling leert door doen;
- De leerling kan de leerstof herhalen, maar niet toepassen op andere situaties.

Motivatie

- De leerling heeft interesse in praktische zaken;
- De interesse van de leerling wordt gestimuleerd door leerstof te koppelen aan de praktijk;

Sociaal emotioneel

- De leerling is sociaal vaardig;
- De leerling is coöperatief;
- De leerling heeft tijd nodig om feedback te verwerken;
- De leerling heeft hulp nodig bij conflictsituaties;
- De leerling moet leren om hulp te vragen;
- De leerling heeft hulp nodig om om te gaan met beperkingen;
- De leerling heeft baat bij structuur en duidelijkheid.

Gedragcomponent

- De leerling heeft meer dan gemiddeld ondersteuning en begeleiding nodig.

VMBO-BL**LVS/CITO**

- De leerling heeft in groep 6 t/m 8 op de toetsen die deel uitmaken van het leerlingvolgsysteem over het geheel genomen resultaten behaald met overwegend V/E-scores en voor technisch lezen IV-scores/E- en D-scores.

Werkhouding

- De leerling werkt leerkrachtgericht;
- De leerling kan, als hij daartoe door de leerkracht wordt uitgenodigd, zelfstandig oefenen gedurende een korte periode (max. 10 min);
- De leerling moet herinnerd worden aan wat er wanneer ingeleverd moet worden;
- De leerling moet aangespoord worden om concrete klassikale instructie te volgen;
- De leerling moet in de les regelmatig worden aangespoord om de zelfwerkijd te benutten;
- De leerling werkt goed aan kortdurende, concrete opdrachten;
- De leerling kan zich concentreren op een taak zolang die duidelijk en concreet is;
- De leerling is afhankelijk van de uitleg van de leerkracht om tot overzicht van de leerstof te komen;
- De leerling heeft een korte spanningsboog (maximaal 5 min.);
- De leerling leert door voordoen en nadoen;
- De leerling kan de leerstof herhalen, maar niet toepassen op andere situaties;

Motivatie

- De leerling heeft interesse in praktische zaken;
- De interesse van de leerling wordt gestimuleerd door leerstof vanuit de praktijk aan te bieden.

Sociaal emotioneel

- De leerling gedraagt zich jonger dan zijn leeftijd;
- De leerling heeft vaak dezelfde feedback nodig om het toe te passen;
- De leerling heeft hulp nodig bij conflictsituaties;
- De leerling moet leren om hulp te vragen;
- De leerling heeft hulp nodig om om te gaan met beperkingen;
- De leerling heeft veel baat bij structuur en duidelijkheid.

Gedragcomponent

- De leerling heeft vaak ondersteuning en begeleiding nodig.